

per A. Rovira i Virgili

A. ROVIRA I VIRGILI

litat que li haurà reportat actual-
mer que el càrrec de regidor li ha
quintuplicat la feina. Hi ha obsequis
ben oportuns, tanmateix.

—I trigarán molts dies a enviar-me les ulleres?
—Servidor de vostè! Tingui! La Casa "Ganzer" l'illura els
encarrega en pocs minuts.
J. GANZER. — Avinguda del Portal de l'Angel, n.º 33

la rambla

(esport i ciutadania)

VESTITS A MIDA

SASTRERIA MODELO

DARRERES NOVELTATS

Preus moderats

Rambla de Canaletes, 11

ELS NOSTRES REPRESENTANTS

Com voldrien fer l'Estatut de Catalunya

els homes del Partit Catalanista Republicà, Esquerra Catalana, Unió Socialista i Partit Radical

A punt de reunir-se, demà, matí, la Diputació de la Generalitat de Catalunya, que té l'encàrrec d'elaborar l'Estatut nacional de la nostra Pàtria, hem cregut interessant de fer una petita enquesta entre alguns diputats representatius dels diferents sectors polítics.

No ha estat pas fàcil. Els diputats, com tots els altres ciutadans responsables de Catalunya, escapen gairebé, aquests dies, a la cacera tenaç del repòrter. Són a Reus, a l'homenatge del Doctor Aiguader; o a l'aplec de Manresa; o treballen, afeïgats, per Catalunya i per la República. Cal trobar-los, sovint, al carrer mateix, i fer-los les preguntes apressadament, entre dues diligències inajornables.

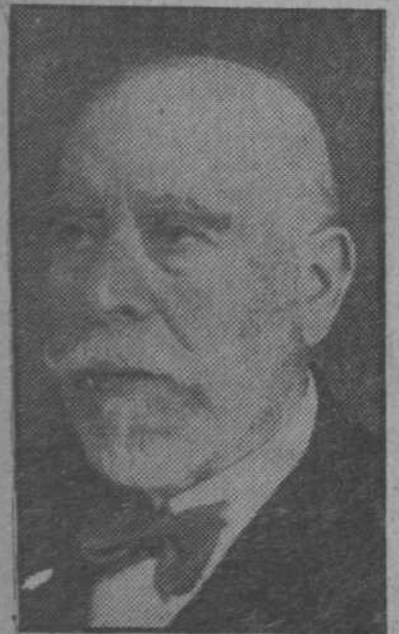
Tanmateix, ens sembla que basten els quatre noms de l'enquesta i la precisió de les respostes obtingudes, dintre l'obligada brevetat, per donar aquestes notes d'atzar com a síntesi del pensament lliure sobre la tasca immediata a fer.

Josep Maria Serrallera

(P. R.)

Josep Maria Serrallera, del Partit Republicà Radical, serà l'únic representant d'aquest nucli, però un representant autoritzadíssim. En primer lloc, perquè representa directament, més que el propi partit, el ministre d'Estat senyor Lleroux, que sembla cada dia més "presidenciable" com a cap de Govern. Després, per la magnífica unanimitat obtinguda (22 vots: xifra màxima), al voltant del seu nom.

Segons Lleroux, Serrallera aniria nomenat a la Diputació de la Generalitat de Catalunya en qualitat d'observador, acceptant per endavant el projecte que la Diputació ha de confeccionar. Tanmateix, malgrat

SERRALLERA

aquests propòsits de platonisme, bé havia de tenir una opinió digna d'èsser coneguda. No podiem pas negligir-la, doncs, i hem vençut la resistència afectuosa d'aquest vell militant afable, una mica retret fa anys.

—Amb quin esperit prendreu possessió del vostre mandat a la Diputació de Catalunya?
—Anem a aquesta Diputació provisional — remarquem-ho bé: provisional — animats del millor desig en bé de Catalunya i de la República. Em sembla que no hi haurà gaires diferències entre nosaltres.

—Creieu que hi ha alguna part de l'Estatut que tal vegada oferia dificultats?
—Des d'un punt de vista estrictament català, és a dir, en la part de l'Estatut que reguli el règim intern de Catalunya, hi ha com a cosa que potser podria donar lloc a alguna discrepància, la qüestió religiosa. Encara no sabem com serà l'Estatut, ni fins a quin punt estatuirà el nostre règim interior, però és evident que ha de contenir alguna disposició en aquest sentit. Aquest és l'únic problema que es pot presentar, al meu entendre.

De totes maneres, crec que l'Estatut representarà l'opinió general de Catalunya en aquest aspecte com en tots, i que no hi haurà concessions partidistes. Suposo que igualment jo com els republicans afins, votarem amb tots els altres companys.

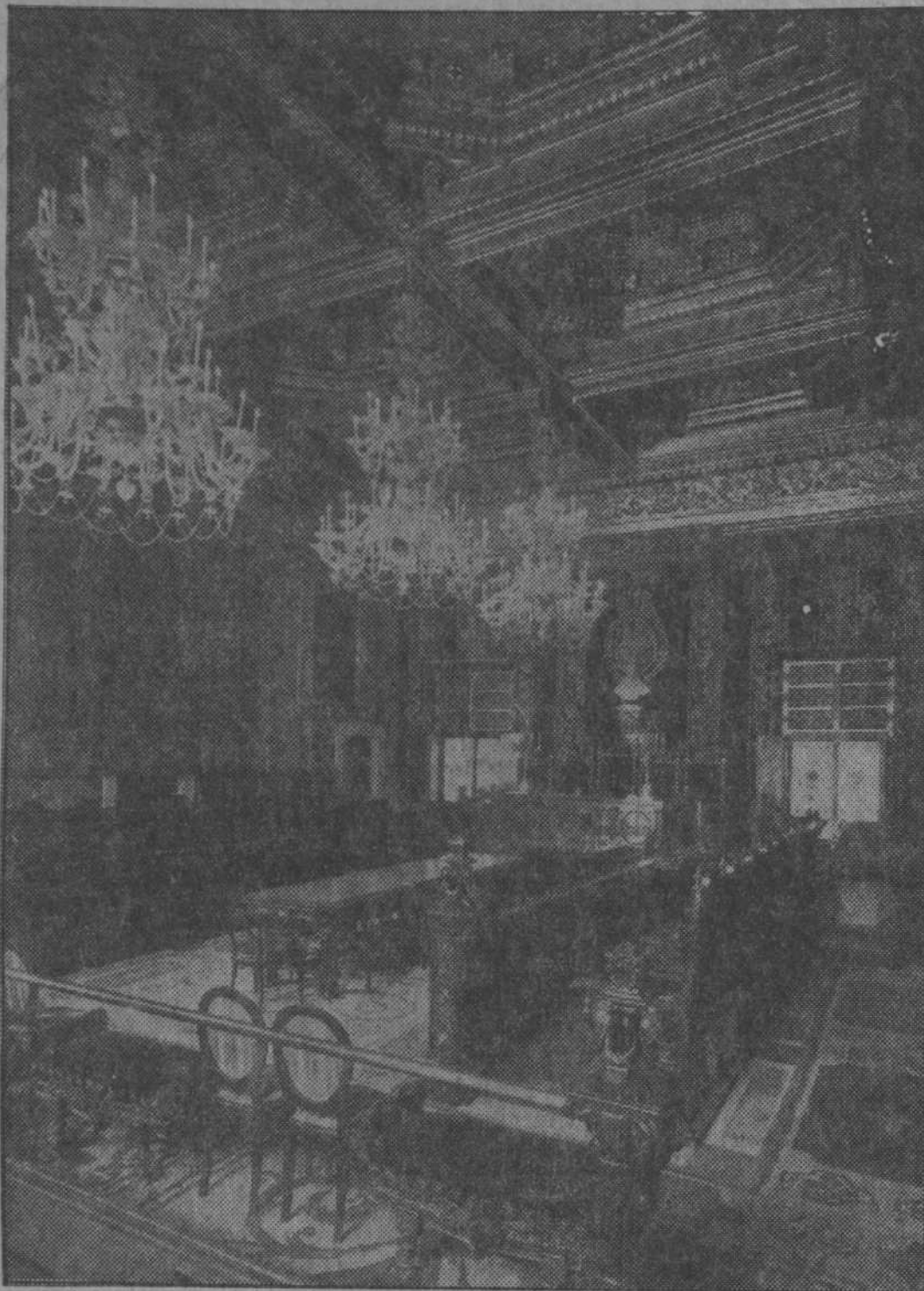
Jo vaig ésser fa pocs dies — i m'agradaria que feu constar això — a visitar el senyor Macià, al qual no tenia ni el gust ni l'honor de conèixer personalment. Vaig quedar en-

Una data transcendenta per a Catalunya: la de demà, dia 9 de juny de l'any 1931. A les cinc de la tarda, al saló de sessions del Palau de la Generalitat — saló històric, amb un pa fantàstic d'or a l'arlesonat, obra d'aquell pobre parvenu del senyor Milà i Camps; saló, altrament, carregat de bones fustes i de prestigi — es reunirà per primera vegada, solemnement, la Diputació de la Generalitat de Catalunya. La Diputació que ha de confeccionar l'Estatut de Catalunya que serà presentat a les Corts Constituents de la República com a ponència del Govern Provisional.

Demà, a les cinc de la tarda, Catalunya iniciarà, en la solemne reunió dels seus representants, una etapa nova de la seva història de poble d'Europa. Probablement sota la noble presidència de Jaume Carner — vell lluitador d'una democràcia que ara es concreta en realitat —, els homes de Catalunya — Catalunya liberal i avançada — posaran la primera pedra de l'edifici moderníssim — 1931 — d'un poble en afany i en concreció.

La Revolució, la gran revolució constructiva comença, per a Catalunya, demà. Del que demà es comenci a fer, del que demà es comenci a parlar, dels gestos que demà s'iniciïn i de les paraules que demà es formulin, depèn un esdevenidor i una vida.

No sabríem dubtar que els homes que demà seuran en els escons del saló de sessions de la Generalitat són consciència emocionada del moment solemne — solemnisíssim — que viuen. No sabríem dubtar que no entraran en el recinte de la deliberació — presidida per aquelles ombres augustes que ahir invocaven, a Manresa, Bofill i Mates i Ventura Gassol — Prut de la Riba i Martí Julià, i per aquella altra figura viva, magnífica de glòria i d'heroisme: Macià — no entraran, diem, la passió del carrer ni el ròssec de la lluita. No sabríem dubtar que no s'introduirà en

El Saló de Sessions del Palau de la Generalitat (Ara, naturalment, no hi ha l'escut borbònic ni el bust d'aquell senyor...) (Foto. Cases)

L'Assemblea constituïda en funció de legislatura, el particularisme d'una opinió ni el personalisme d'una actuació.

No sabríem dubtar que la gran,

l'única aspiració, l'única austeritat, l'únic imperatiu, l'únic afany generós i ample de les paraules i dels gestos seran, a la Diputació de la Generalitat,

aquests: Catalunya i la responsabilitat civil de Catalunya. El nostre poble té dret a esperar-ho així. El nostre poble ho espera confiadament així. Creu en els

CAMPALANS

Rafael Campalans

(U. S. C.)

Rafael Campalans, de la Unió Socialista de Catalunya. Un diputat de la darrera fornada, d'ahir mateix. El vam veure anit, sortint de casa seva, quan feia poques hores que acabaven d'el·legir-lo. En el silenci de la nit tranquil·la, Rambla de Catalunya avall, vam poder recollir aquestes paraules dels seus llavis. La calma del passeig — un dels més bells passeigs de la Ciutat — es reflectia en els mots pausats del director de l'Escola Nova, mestre de joventuts...

—El moment polític?
—El moment polític és d'una claredat inusitada; com poques vegades s'haurà vist en el curs de la història. N'hi ha prou amb una petita engruna de bon sentit per veure allò que cal fer i allò que cal no fer — perquè les coses vinguin de cara, rodolant totes soles. És necessari, és clar, confiar la direcció dels afers públics a les mans dels millors dels nostres, en els homes d'intel·ligència i de caràcter, i fer callar a tota aquella gent de "bona fe" que no té res per a dir. Després ja els deixarem tornar a cridar. El triomf dels ideals alliberadors de Catalunya està assegurat. Cal només que sapiguem donar-los un accent intel·ligent i cordial, de la màxima generositat. En aquest aspecte, doncs, bàsic per a la redacció de l'Estatut — la tasca no pot ésser més senzilla.

—Actituds...

—Sí, volem, per tal de — donar

gust als bons amics als quals plauen els mots sonors, no hi ha cap inconvenient a proclamar que ara és l'hora de l'"audàcia". Però la veritable audàcia (la que concita l'acompanyament de la fortuna) és, evidentment, la d'aquells homes que avui donen ja per segura la consagració de les nostres llibertats col·lectives. Els que ho senten trontollar tot, que es veuen voltats de fantasmes i que creuen que tot ens ho hauran de prendre (i que ens ho hauran de donar), fan gala, certament, d'una "audàcia" ben poruga. Els homes valents de bo de bo no acostumen mai a "fer el valent".

Tot amb tot, i avui per avui, no crec pas gaire perillosa l'actitud dels que tothora parlen amb paraules groguixades, d'una inoportunitat exquísida, com si després de tants anys d'opressió i de lluita desigual, no se sabessin desavessar del doble paper de protestataris i conspiradors que tots ha-

viem fet. Perquè Catalunya pogués perdre allò que té ben guanyat — i reconegut per aquells que ho han de reconèixer — fóra precis que els catalans cometessin atzagaïdes de tal magnitud que la sola hipòtesi resultaria poc decent. Per altra part, els grups més sensibles, i si voleu, selectes, de tots els estaments, en repetides ocasions s'han manifestat aquests dies amb una claredat total. Sols la fe és creadora, la fe que transporta les muntanyes. Els homes de poca fe haurien de saber amagar avui llur timidesa.

—La "Unió Socialista de Catalunya" presenta projecte d'Estatut propi?

—No he canviat impressions amb els meus companys, però, encara que crec probable que la "Unió Socialista de Catalunya" presenti a la Generalitat un projecte d'Estatut propi, redactat d'acord amb les "desiderata" del partit, és segur que els seus representants a l'Assemblea, fent-se càrrec de l'imperatiu ciutadà de l'hora, col·laboraran lleialment en l'elaboració d'un projecte susceptible d'aplegar el major nombre de sufragis possible.

—Com veuen, en conjunt, l'Estatut?

—Evidentment, l'Estatut que redacti l'Assemblea de la Generalitat haurà d'ésser l'Estatut de tots els catalans. Però és d'una puerilitat entenedora, que fa veritable llàstima quan s'escuen en les persones grans, pretendre que l'Estatut que ara es fa sigui exactament el mateix que (si ara fa un any, haguessin sabut aprofitar llur moment) haurien pogut redactar els tècnics de la Lliga Regionalista. Nosaltres, com ells haurien fet — redactarem un Estatut per a tots els catalans (que tots l'hauran de votar el dia pròxim del magne plebiscit), però, si no volem traïr la República i les esperances del poble, aquest Estatut tindrà ara — caldrà que tingui ara — el nostre accent i el nostre to.

Joan Lluhi i Vallescà

(E. R. C.)

Joan Lluhi i Vallescà, d'Esquerra Republicana de Catalunya. Audaciós, optimista i simpàtic. Ho tenia tot resol personalment, i va saber donar-se en cos i ànima a la Revolució. Si no el coneixeu gaire, us es-

names que ha elegit perquè es-structuressin la seva Llei i el seu règim de convivència — velle figures prestigioses de juristes i de parlamentaris, fines figures d'intel·lectuals i d'escriptors, joves figures de gent nova, batalladora i cordial, al costat de les quals, altres figures més modestes i més obscures sabran també, segurament, fer honor al seu compromís i a la seva responsabilitat — i creu en les possibilitats de la seva obra en el demà històric les hores del qual han començat a sonar en el rellotge del temps i en el ritme europeu de les realitats.

Que, en reunir-se, aquests homes de Catalunya, pensin en aquell "Volem!" — imperatiu, no prec; afirmació, no demanda — que ahir invocava Bofill i Mates a Manresa, "Volem": voluntat catalana, imperatiu de poble en marxa, afirmació liberal de col·lectivitat conscient. "Volem!": afany de concreció jurídica i de convivència cordial. Per boca d'ells, el poble català repetirà demà, sobre el paper, aquell "Volem..." de les velles Bases de Manresa. Aquell "Volem..." que haurà d'ésser pronunciat, solemnement, davant l'Assemblea de la República. Una Assemblea palpitant d'emoció, que no serà — que no pot ésser — perquè respondrà a supremes motivacions civils, aquella Assemblea d'ombres — evocada, també ahir, també a Manresa, per Don Raimon d'Abadal — davant les quals la paraula dels parlamentaris catalans trobava ressonàncies de recel, d'incomprensió i de batalla...

El saló de sessions de la Generalitat — atapeït de davants en els sostres i d'emoció en els cors — veurà demà, dimarts, a les cinc de la tarda, una hora històrica de Catalunya. Sota el protocol, les paraules del missatge de salutació als diputats que, en nom del Govern, pronunciarà la veu clara i mat del President Macià, prendran una sonoritat de campanades i una solemnitat de rite civil, d'Història que recomença.

vera amb quatre crits. Si el deixeu esbravar, és l'home més gentil del món, i us respon llargament i pacientment les preguntes que es negava a contestar.

Això ens ha passat, una vegada més, amb el ca de lap majoria municipal i caracteritzat dirigent de l'Esquerra, tot i que li hem baratat el pas a l'escala de l'Ateneu a qualsevol hora de la matí.

—Quina us sembla — l'interpel·lem — la principal labor a emprendre pels diputats que han de fer l'Estatut?

—No hi ha missió principal — diu, tallant. — N'hi ha una de sola: fer l'Estatut.

—Quin punt de l'Estatut pot oferir, al vostre entendre, majors dificultats?

—De cara a Catalunya, allò que presenta més dificultats és aconseguir la unanimitat per a un Estatut que, d'acord amb el moment que vivim, ha d'ésser avançat en els seus aspectes polític i social.

—I de cara a Espanya?

—La dificultat és a la inversa. Si buscant la unanimitat a Catalunya fem un Estatut efectiu, decaent a les Corts Constituents la iniciativa de l'orientació política en tot ellò

que faci referència a les llibertats individuals i socials, ensenyament, relacions de l'Estat i l'Església, etc. Catalunya podrà la força moral indispensable per assolir l'aprovació gairebé unànim de l'Estatut en unes Corts Constituents, que seran de tendència francament esquerrista. Personalment, jo desitjaria que Catalunya fos l'aglutinant, en les Corts Constituents, de la tendència de les noves generacions, en un sentit francament democràtic i de justícia social.

Martí Esteve

(P. C. R.)

Martí Esteve, del Partit Catalanista Republicà. Amb la seva honestetat, amb la seva modestia, s'ha guanyat un prestigi merescut dintre el seu sector i entre el poble. Forma, des del primer moment, al costat del Govern de Catalunya. Ultra les seves diverses i indiscutides virtuts i aptituds públiques, té una vir-

MARTÍ ESTEVE

tut privada que el fa creditor a l'agraïment del repòrter: és un home ordenat. Per això — i potser perquè el despatx professional l'impideix de fer altrament — l'hem pogut trobar sense massa esforç a casa seva, de deu a dotze del matí.

Està completament refet del seu accident automobilístic. Allò no fou res, petites contusions insignificants. L'en felicitem, i l'emprenem de seguida:

—Quina us sembla la tasca essencial de la Diputació que ha de reunir-se?

—Em sembla que la cosa essencial és constituir-se orgànicament, distribuir el treball de cadascú. Cal dividir-se en seccions per a fer ús de la nostra intervenció. Això no significa de cap manera que anem amb un propòsit administratiu o amb un estat d'esperit burocràtic. Ara es tracta de fer revolució, no pas administració.

—Un cop distribuït el treball, que fareu?

—Simplement: farem l'Estatut.

I és que hi ha gent que encara no s'ha donat compte que allò d'abans no pot tornar, i que aquells que no siguin republicans per sentiment caldria que ho fossin per egoisme. Que cap a la dreta no s'hi pot tornar, que el corrent empeny cap a l'esquerra, i contra el corrent d'un poble no s'hi pot anar. És necessari endegar aquest sentiment, aquesta força de l'opinió, però és grotesc i suïcida intentar barrar-li el pas.

J. SUNYOL I GARRIGA

(La Rambla, 1 de juny, 1931)

CIUTADA DE CATALUNYA:

Llegeix

la rambla

(esport i ciutadania)

Periòdic catalanista independent, d'esquerra